

6.SINIF

2.Ünite Tarama Testi

YUSUF BAYRAM

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENİ

Türklerin ilk ana yurdu Orta Asya olarak bilinmektedir. Türkler, doğuda Kingan Dağları, batıda Hazar Denizi, güneyde Hindukuş Dağları ve Karanlık Dağları, kuzeyde ise Sibirya'ya kadar uzanan coğrafi alanda devletler kurarak yaşamıştır. Orta Asya, karasal iklimin hâkim olduğu ve dağlarla çevrili bir bölgedir. Bu bölge, geniş düzlükler ve yüksek platolardan oluşmaktadır. Bu bölgede sert karasal iklim özelliklerinin görülmesi ve bozkır alanların hâkim olması Türklerin yaşayışı ve ekonomik faaliyetleri üzerinde etkiliydi.

1.Yukarıdaki bilgilerden hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Orta Asya Türklerin İlk ana yurdudur.
- B) Türklerin bulunduğu ortam yaşayış ve ekonomik faaliyetlerini etkilemiştir.
- C) Karasal iklimin hakim olduğu bir bölgede yaşamışlardır.
- D) Tarımla uğraşmaları sonucu yerleşik yaşama geçmişlerdir.

Türkler, demir madenini işleyerek çeşitli eşyalar ve silahlar yaparlardı. Kılıç, ok ve yay Orta Asya Türklerinin hayatında önemli bir yer tutardı. Hayvancılık, en önemli geçim kaynaklarıydı. Koyun, sığır ve at gibi hayvanlar beslerlerdi. Atı evcilleştirerek hem günlük hayatlarında hem de savaşlarda kullanırlardı.

2.Bilgilerden hareketle hangisine ulaşamaz?

- A) Maden işlemeciliğinde gelişmişlerdir.
- B) Hayvancılık en önemli geçim kaynağıdır.
- C) Yaylak ve kışlaklarda yaşarlar.
- D) Atı evcilleştirmişlerdir.

Bağımsızlıklarına düşkün olan Türkler başka bir devletin egemenliği altında yaşamayı istemezlerdi.

3.Aşağıdakilerden hangisi Türklerin Orta Asya'da kurdukları devletlerdendir.

- A) Asya Hun Devleti   B) Avrupa Hun Devleti
- C) Osmanlı Devleti   D) Anadolu Selçuklu D.

“Gök tüylü gök yeleli kocaman erkek kurt bir gün durdu, yürümedi. Oğuz Kağan da durdu, yürümedi. Olduğu yere çadırını kurdu. Burası otsuz, çorak bir yer idi. Çürçüt derlerdi. Büyük bir yurttu, büyük bir millettir. Atları, öküzleri çok, buzağları çok, altınları, mücevherleri ve gümüşleri çoktu. Çürçüt Kağan'la milleti Oğuz Kağan'a karşı oldular, savaşıldı. Oklarla, kılıçlarla vurular. Oğuz Kağan üstün geldi, yendi. Çürçüt halkını buyruğu altına aldı. Bu savaştan sonra Oğuz Kağan'ın çerilerine öyle bir dolu mal, savaş ganimeti olarak kaldı ki sayısı belirsizdi. Yükleyip götürmeye ne at ne katır ne de öküzler yetti.”

4.Yukarıda Asya Hun Devleti'nin destanından alıntı yapılmıştır. Bu destan hangisidir?

- A) Göç Destanı
- B) Oğuz Kağan Destanı
- C) Türeyiş Destanı
- D) Ergenekon Destanı

Bilinen ilk Türk devleti Orta Asya'da Hunlar tarafından kuruldu. Devletin bilinen ilk hükümdarı Teoman'dır. Teoman, dâğınık hâldeki Türk boylarını kendi yönetimi altında toplayarak siyasi birliği sağladı. Bu dönemde en çok Çinliler ile mücadele edildi. Çinliler, Hun akınlarını durdurmak ve kuzey sınırlarını güvence altına almak amacıyla Çin Seddi'ni inşa ettiler.

5.Teoman dönemiyle ilgili yukarıdaki bilgilerden hareketle hangisine ulaşamaz?

- A) Bilinen ilk Türk devletinin bilinen ilk hükümdarıdır.
- B) Orta Asya'da siyasi birliği sağlamıştır.
- C) Devlete en parlak dönemini yaşatmıştır.
- D) Çin Seddi onun döneminde inşa edilmiştir.

Metehan Dönemi'nde Çinlilerle mücadele edilerek İpek Yolu'nun kontrolü ele geçirildi ve Çin vergiye bağlandı. Ayrıca Mete Han, günümüzde birçok devlet tarafından örnek alınan ..... ordu sistemini kurdu. Disiplinli ordu sistemi sayesinde çevresindeki devletlere üstünlük sağladı.

6.Boş bırakılan yere hangisi gelecektir.

- A) Onluk   B) Turan
- C) Beşlik   D) Hilal

6.SINIF

2.Ünite Tarama Testi

Orta Asya'da kurulan bir diğer devlet Uygurlardır. Kutluk Bilge Kül Kağan tarafından kurulan devletin merkezi Karabalgasun'du. İslam devletlerinden biri olan Abbasilerle Çinliler arasında yapılan Talas Savaşı'nda Çinliler yenilince bundan yararlanan Uygurlar topraklarını genişlettiler.

7.Uygurlar ile ilgili verilen bilgilerde diğer Orta Asya'daki İlk Türk devletlerinden farklı olarak hangi özelliği dikkat çekmektedir?

- A) Başkentleri Karabalgasun'du.
- B) Çinlilerle mücadele edilmiştir.
- C) Orta Asya'da kurulmuş olmaları
- D) Hükümdar "Kağan" ünvanını kullanmıştır.

Bögü Kağan döneminde Çin karışıklık içindeydi. Çin'in içinde bulunduğu boşluktan yararlanmak isteyen Bögü Kağan Çin'in birçok şehrini işgal etti ve ganimetler kazandı. Bu dönemde Maniheizm dini, Uygurlar arasında etkisini göstermeye başladı ve devletin resmî dini hâline geldi. Maniheizm dini, et yemeyi ve savaşmayı yasaklıyordu.

8.Aşağıdakilerden hangisi Uygurların Maniheizm dinini benimsemelerinin etkilerinden değildir?

- A) Yerleşik yaşama geçmişlerdir.
- B) Savaşçılık özelliklerini kaybetmişlerdir.
- C) Saray ve Tapınaklar inşa etmişlerdir.
- D) Konar-Göçer bir hayat benimsemişlerdir.

Çinlilerden kâğıt ve matbaayı öğrenerek kitaplar yazdılar. Uygurlar, edebiyat ve sanat alanında önemli çalışmalarda bulunmuşlardır. İbadetlerini yerine getirebilmek için yaptıkları mabetlere, kütüphaneler kurmuşlardır.

9.Uygurlar ile ilgili verilen bilgiler hangi alanda gelişme gösterdiklerinin göstergesidir?

- A) Siyasi
- B) Ekonomik
- C) Kültürel
- D) Sosyal

YUSUF BAYRAM

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENİ

Hunlar'da hayatlarını kaybeden kimse-ler için ..... adı verilen cenaze törenle-ri düzenlenir, ardından ağıtlar yakılırdı.

10.Boş bırakılan yere hangisi gelmelidir?

- A) Balbal
- B) Yuğ
- C) Toy
- D) Ahiret İnancı

Kavimler Göçü sonucunda, Avrupa uzun süre karışıklıklar içinde kaldı. Avrupa'da-ki kavimlerin kaynaşması sonucu yeni mil-letler (İspanyollar, Fransızlar, Almanlar, İngilizler vb.) ortaya çıktı. Böylece günümüz Av-rupa'sının temelleri atıldı. .... kapandı, ... başladı.

11.Boş bırakılan yerlere sırasıyla hangileri gelmeli-dir?

- A) Yeni Çağ, Yakın Çağ
- B) İlk Çağ, Yeni Çağ
- C) İlk Çağ, Orta Çağ
- D) Orta Çağ, Yeni Çağ

Kavimler göçü sonucunda Hun Türkleri Avrupa'da, Balamir önderliğinde bir Türk devleti kurdular. Bu devlet en parlak dönemini hükümdar Attila döneminde yaşadı. Böylece Türk kültürü Avrupa'ya yayıldı.

12.Yukarıda bahsedilen devlet aşağıdakilerden han-gisidir?

- A) Asya Hun Devleti
- B) Avrupa Hun Devleti
- C) Köktürk Devleti
- D) Uygur Devleti

Orhun Yazıtları, Türk tarihinin önemli kaynakla-rından biridir. .... kardeşi ..... ve vezirleri ..... adına diktirmiş olduğu yazıtlar Türklerin geçmişi hakkın-da bizlere bilgiler vermektedir. Orhun Yazıtları'na göre Kök Türk Devleti yıkılmış ve Türkler elli yıl kadar Çin esareti altında yaşamıştır. Esareten kur-tulan Türkler II. Kök Türk Devleti'ni kurmuştur.

13.Boşluklara sırasıyla hangi isimler gelecek?

- A) Bilge Kağan, Kültigin, Tonyukuk
- B) Kültigin, Tonyukuk, Bilge Kağan
- C) Tonyukuk, Bilge Kağan, Kültigin
- D) Bilge Kağan, Tonyukuk, Kültigin

6.SINIF

2.Ünite Tarama Testi

YUSUF BAYRAM

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENİ

Kök Türklerin vardıkları ülkede akarsular, pınarlar, türlü bitkiler, meyve ağaçları ve av vardı. Böyle bir yeri görünce Tanrı'ya şükrettiler. Kışın hayvanların etini yediler, derisini giydiler, yazın sütünü içtiler. Dört yüz yıl sonra hem kendileri hem de sürüleri o kadar arttı ki ülkeye sığmaz oldular. Hep birlikte gidip demir madenini gördüler. Dağın geniş yerine bir kat odun bir kat kömür dizdiler. Daha sonra dağın üstünü, arka yanını, öte yanını, beri yanını bir sıra odun bir sıra kömürle doldurduktan sonra yetmiş deriden, yetmiş körük yapıp yetmiş yerde kurdular; odunlarla kömürleri ateşleyip körüklediler. Tanrı'nın yardımı ve izniyle ateş kızdı. Kızdıkça demir dağın demiri erimeye başladı, eriyip akıverdi. Dağ delindi, yüklü bir deve geçebilecek kadar yol oldu. Ve o topraklardan çıktılar.

14.Yukarıda bahsedilen olay Köktürklerin hangi destanına aittir?

- A) Oğuz Kağan Destanı
- B) Ergenekon Destanı
- C) Türeyiş Destanı
- D) Göç Destanı

Arap Yarımadası'nda ailelerde erkekler söz sahibiydi. Kadınların hakları yoktu. Erkek çocukları önemliken kız çocuklarına değer verilmezdi. İslamiyet öncesi dönemde kabileler arasında kan davaları yaygındı. Halk genel olarak hürler ve köleler olarak ikiye ayrılırdı. İçki ve kumar gibi kötü alışkanlıklar toplumda yaygındı.

15.Yukarıda İslamiyet öncesi dönem anlatılmaktadır. Bu döneme bu özelliklerinden dolayı hangi isim verilmiştir?

- A) Karanlık Dönem
- B) Aydınlanma Çağı
- C) Cahiliye (Bilgisizlik) Devri
- D) Modern Dönem

16.Aşağıdakilerden hangisi Orta Asya Türk devletlerinde İslamiyet'ten önce hükümdarların kullandığı ünvanlardan biri değildir?

- A) İltiş
- B) Han
- B) Hakan
- D) Sultan

İslamiyet'in gelmesiyle beraber Mekke'de Müslümanlar ve müşrikler olmak üzere iki ayrı grup oluşmaya başladı. İslamiyet'e karşı olan müşrikler, Müslümanlar üzerinde baskı ve yıldırma politikası uyguladılar. Müslümanlar müşriklerin baskısından kurtulmak, İslamiyet'i daha rahat yaşamak ve yaymak amacıyla 622 yılında Medine'ye göç ettiler. Bu göç hareketine hicret adı verildi.

17.Aşağıdakilerden hangisi Hicret'in sonuçlarından biri değildir?

- A) İslamiyet hızla yayılmaya başladı.
- B) İslam devletinin temelleri atıldı.
- C) Medine şehri başkent oldu.
- D) Müşriklerin baskıları aynı şekilde devam etti.

18.Müslümanlar ile Mekkeli müşrikler arasında bazı savaşlar meydana geldi. Aşağıdakilerden hangisinde bu savaşlar sırasıyla verilmiştir?

- A) Bedir, Uhud, Hendek
- B) Hendek, Uhud, Bedir
- C) Uhud, Bedir, Hendek
- D) Bedir, Hendek, Uhud

Müşrikler, Medine'ye göç eden Müslümanların mallarını yağmalamıştı. Müslümanlar mallarının karşılığını almak, müşrikler ise İslamiyet'in yayılmasını engellemek istiyordu. Bunun için iki taraf karşı karşıya geldi. Müslümanlarla Mekkeli müşrikler arasında ilk savaş yapıldı ve bu savaşı Müslümanlar kazandı.

19.Müslümanlarla müşrikler arasında yapılan bu ilk savaş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Uhud Savaşı
- B) Sıffin Savaşı
- C) Bedir Savaşı
- D) Hendek Savaşı

Hiz. Muhammed'in (s.a.v.) vefatı üzerine İslam toplumunun ileri gelenleri seçimle kendilerine önderlik edecek kişiyi belirlediler. Hiz. Muhammed'in vekili olarak Müslümanların imamlığını ve İslam dininin koruyuculuğunu yapmakla görevli bu kişiye halife unvanı verildi.

20.Hangisinde halifeler sırasıyla verilmiştir.

- A) Hiz. Ömer, Hiz. Ali, Hiz. Osman, Hiz. Ebubekir
- B) Hiz. Ebubekir, Hiz. Ömer, Hiz. Ali, Hiz. Osman
- C) Hiz. Ebubekir, Hiz. Ömer, Hiz. Osman, Hiz. Ali
- D) Hiz. Ömer, Hiz. Ali, Hiz. Ebubekir, Hiz. Osman

6.SINIF

2.Ünite Tarama Testi

- Adaletli yönetimiyle ön plana çıkan halifedir.
- Suriye, Filistin, Irak ve Mısır; İslam devleti topraklarına bu dönemde katıldı.
- Toprakların genişlemesi üzerine devlet teşkilatlanması konusunda yenilikler yapıldı.
- Ülke, eyalet adı verilen yönetim birimlerine ayrıldı. Eyaletlere vali ve kadılar atandı.
- Divan örgütü kuruldu. Beytül Mal adı verilen devlet hazinesi oluşturuldu.
- Hicri takvim yapıldı. İlk kez İslam devletine ait düzenli bir ordu kuruldu.

21.Yukarıda bahsedilen gelişmeler hangi halife döneminde gerçekleşmiştir?

- A) Hz. Ömer   B) Hz. Ebubekir
C) Hz. Osman   D) Hz. Ali

Hz. Muhammed'in (s.a.v.) en yakın arkadaşısıdır. Kur'an-ı Kerim ilk kez onun döneminde kitap hâline getirildi.

22.Özellikleri verilen Halife aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hz. Osman   B) Hz. Ebubekir
C) Hz. Ali   D) Hz. Ömer

İlk İslam parası basıldı ve Arapça resmî dil olarak kabul edildi. Arap milliyetçiliği yaparak Arap olmayan Müslümanları Mevali (azatlı köle) olarak gördü ve onlara kötü davrandı. Bu durum o dönemlerde İslamiyet'in hızla yayılmasını engelledi.

23.Özellikleri verilen devlet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Abbasi Devleti   B) Gazneliler Devleti
C) Emeviler Devleti   D) Karahanlılar Devleti

- Türkçeyi resmî dil olarak kabul ettiler.
- İkili yönetim esasını benimsediler.

24.Karahanlılar devletinin bu özellikleri aşağıdakilerden hangisinin göstergesidir?

- A) Eğitime önem vermişlerdir.
B) Milliyetçi bir devlet özelliği taşımaktadır.
C) Hayvancılık önemli bir ekonomik faaliyettir.
D) Sosyal devlet ilkesini benimsemişlerdir.

YUSUF BAYRAM

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENİ

Emevi Devleti ve Kök Türklerin yıkılmasını fırsat bilen Çinliler, ticaret amacıyla kullanılan İpek Yolu'nu ele geçirmek için Orta Asya'da yayılmaya başladılar. Çinliler ile bu devlet artık komşu olmuşlardı. İki devlet arasında 751 yılında ..... savaşı meydana geldi. Bu savaş sırasında Türkler, Müslümanlara yardım ettiler. Türklerin yardımıyla Müslümanlar bu savaşı kazandı. Böylece Orta Asya'daki Çin tehlikesi ortadan kalktı. İslamiyet, Orta Asya ve Hindistan'a doğru yayılmaya başladı. Aynı zamanda Türkler ile Araplar bu savaştan sonra yakınlaştılar ve Türkler kitleler halinde müslümanlığı kabul ettiler.

25.Boş bırakılan yere hangi savaş gelecektir.

- A) Talas Savaşı   B) Malazgirt Savaşı
C) Dandanakan Savaşı   D) Siffin Savaşı

Araplara Türkçe öğretmek amacıyla Kâşgarlı Mahmut tarafından yazılmıştır. Büyük Türkçe Sözlük anlamına gelmektedir. Bu eser yalnızca bir sözlük değil aynı zamanda Türk tarihinin en zengin bilgi kaynaklarından biridir.

26.Kaşgarlı Mahmut tarafından yazılan bu eserin adı nedir?

- A) Kutadgu Bilig
B) Atabet'ül Hakayık
C) Siyasetname
D) Dîvânü lugâti't-Türk

Devletine en parlak dönemi yaşatmıştır. Karahanlılarla birlikte Samanoğulları Devleti'ne son verdi. Abbasiler Büveyhoğulları'nın baskısından kurtulmak için ondan yardım istediler. Bu isteği yerine getirecek Abbasi halifesini bu baskıdan kurtardı. Abbasi halifesi bu hizmetinden dolayı ona "sultan" unvanını verdi. Böylece sultan unvanını kullanan ilk Türk hükümdarı oldu. Hindistan'a 17 sefer düzenledi. Bu sayede Hindistan'da İslamiyet'in yayılmasını sağladı.

27.Bu Türk hükümdar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tuğrul Bey   B) Alparslan
C) Gazneli Mahmut   D) Bilge Kül Kadir Han

28.Gazneli Mahmut ondan "Sarayımın en değerli hazinesi" diye bahseder. Bu bilim insanı hangisidir?

- A) İmam Buhari   B) Biruni
C) Yusuf Has Hacip   D) İbn-i Sina

6.SINIF

2.Ünite Tarama Testi

YUSUF BAYRAM

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENİ

Türklerin Anadolu'yu yurt edinme sürecini Tuğrul Bey ve kardeşi Çağrı Bey başlatır. Nüfusun artması, siyasi anlaşmazlıklar, olumsuz iklim koşulları, salgın hastalıkların insanları ve hayvanları etkilemesi Türkleri yeni yurt arayışına zorlar. Tuğrul Bey, kardeşi Çağrı Bey'i yeni bir yurt bulması için sefere gönderir. Çağrı Bey, beraberindeki kuvvetlerle 1015 yılında Doğu Anadolu'ya gelir. Çağrı Bey, yapmış olduğu keşif akınları sırasında edindiği gözlemleri Tuğrul Bey'e bildirir. Çağrı Bey'in edindiği gözlemler aşağıda verilmiştir.

29.Aşağıdakilerden hangisi Çağrı bey'in Anadolu'ya dair edindiği gözlemler arasında yer almaz.

- A) Bizans Türkleri durduracak güçte değildir.
- B) Tarım ve hayvancılık için uygun değildir.
- C) Anadolu iklim açısından uygundur.
- D) Su kaynakları bakımından zengindir.

Tuğrul Bey, Selçuklu beylerinden olan İbrahim Yınal ve Kutalmış komutasındaki orduyu Anadolu'ya gönderdi. Günümüzde Erzurum sınırları içinde Büyük Selçuklu ordusu ile Bizans ordusu karşı karşıya geldi. Türklerin tarihte Bizanslılarla ilk kez karşı karşıya geldiği 1048 yılında yapılan savaşta Bizans ordusu mağlup edildi. Bu savaşın kazanılması ile Anadolu'nun kapıları Türklere açılmış oldu.

30.Özellikleri verilen savaş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Malazgirt Savaşı   B) Miryakefalon Savaşı
- C) Pasinler Savaşı   D) Dandanakan Savaşı

- Anadolunun kapıları Türklere açılmıştır.
- Bizans ile Büyük Selçuklu devleti arasında gerçekleşmiştir.
- Anadolunun Türkleşme süreci hızlanmıştır.
- Bizansın Anadoludaki otoritesi zayıflamıştır.

31.Yukarıdaki savaş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Pasinler Savaşı   B) Miryakefalon Savaşı
- C) Dandanakan Savaşı   D) Malazgirt Savaşı

Anadolu'daki ilk beyliklerden olan Mengücekliler tarafından yapılan ..... bu dönemden günümüze kalan en önemli eserdir. UNESCO taş işçiliğinden dolayı bu eseri Dünya Mirası Listesi'ne almıştır.

32.Yukarıdaki boşluğa Anadolu'da yapılan eserlerden hangisi gelecektir?

- A) Malabadi Köprüsü
- B) Yağıbasan medresesi
- C) Mama Hatun Külliyesi
- D) Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası

1243 yılında yapılan Köseadağ Savaşı'nı kaybeden Türkiye Selçuklu Devleti Anadolu üzerindeki siyasi gücünü kaybetti ve yıkılma sürecine girdi. Bu savaş sonrasında Anadolu'daki Türk siyasi birliği bozuldu. Türkmen beyleri bağımsızlıklarını ilan ederek çeşitli beylikler kurdular.

33.Köseadağ savaşında Türkiye Selçuklu devleti hangi devlet ile savaşmıştır.

- A) Bizans Devleti   B) Gazneli Devleti
- C) Moğol Devleti   D) Abbasi Devleti

Çin'in Şian şehrinden başlayıp Avrupa'ya kadar uzanan dünyaca ünlü bir ticaret yoludur. Bu ticaret yolu üzerinde ulaşım kervanlarla sağlanmıştır. Bu yolu kullanan kervanlar, Şian şehrinden hareket ederek Hazar Denizi'nin kuzeyine veya İran üzerinden hareketle Anadolu'ya ulaşırdı. Anadolu'ya ulaşan ürünler Akdeniz veya Trakya üzerinden Avrupa'ya taşınırdı. Bu yolda başta ipek olmak üzere kâğıt, porselen, baharat gibi ürünlerin ticareti yapılırdı.

34.Özellikleri verilen ticaret yolu hangisidir?

- A) Baharat Yolu   B) İpek Yolu
- C) Kral Yolu   D) Tuz Yolu

Türkiye Selçuklu Devleti ile Bizans Devleti günümüzde Eğirdir Gölü yakınlarında 1176 yılında karşı karşıya geldi. İki ordu arasında yapılan Savaş Türkiye Selçuklu Devleti kazandı. Bu savaşın kazanılması ile Anadolu kesin olarak Türk yurdu hâline geldi. Bizans Devleti'nin Anadolu'yu Türklerden geri alma ümitleri bu savaşla birlikte sona erdi.

35. Bahsedilen savaş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Pasinler Savaşı   B) Malazgirt Savaşı
- C) Miryakefalon Savaşı   D) Dandanakan Savaşı

6.SINIF 2.ÜNİTE TARAMA TESTİ CEVAP ANAHTARI

1-D	6-A	11-C	16-D	21-A	26-D	31-D
2-C	7-A	12-B	17-D	22-B	27-C	32-D
3-A	8-D	13-A	18-A	23-C	28-B	33-C
4-B	9-C	14-B	19-C	24-B	29-B	34-B
5-C	10-B	15-C	20-C	25-A	30-C	35-C